

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

*25–26 травня 2018 р.
м. Одеса*

Одеса
Інститут інноваційної освіти
2018

УДК 001(063):378.4 (Укр)
ББК 72я43
С89

До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті), надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

Відповідає п. 12 Порядку присудження наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567.

С89 Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 25–26 травня 2018 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. — Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018. — 248 с.

Матеріали конференції рекомендуються освітянам, науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо.

Відповідальний редактор: *С.К. Бурма*
Коректор: *П.А. Немкова*

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

© Усі права авторів застережені, 2018
© Інститут інноваційної освіти, 2018
© Друк ФОП Москвін А.А., 2018

Підписано до друку 31.05.2018. Формат 60x84/16.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Literaturnaya. Ум. друк. арк. 14,42.

Зам. № 3105-1. Тираж 100 прим. Ціна договірна. Виходить змішаними мовами: укр., рос., англ., нім., пол.

Виготівник. ФОП Москвін А.А. Поліграфічний центр «Сору Art».

69095, Запоріжжя, пр. Леніна, 109. Тел.: +38-094-133-87-81.

Інститут інноваційної освіти: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com

**Видання здійснене за експертної підтримки
Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.**

освітньої діяльності школярів, які містять у собі різні прийоми роботи в форумі, чаті, теле- і відео- конференціях, а також з електронною поштою та іншими комунікаційними засобами. Ці сучасні педагогічні технології дають загальну картину можливостей організації повноцінної, якісної освіти школярів у інформаційно-освітньому середовищі. Інтернет-навчання – це нова форма освіти, спрямована на формування особистих якостей школярів: дисциплінованості, самостійності, відповідальності, співпраці. Варто наголосити, що вище перераховані особисті якості школярів можна сформувати, використовуючи завдання, які мають бути націлені на перевірку ефективності та результативності самостійного вивчення школярами змістової частини предмету. Завдання мають бути складені так, щоб знання, уміння і навички, які перевіряються, відповідали вимогам програми навчання.

У відповідності до вимог часу та з власної ініціативи вчителі шкіл використовують елементи ДН у своїй роботі. Але для того, щоб дистанційне навчання стало повноцінною формою навчання для тих, хто його потребує, необхідне вирішення багатьох питань та проблем не лише на рівні коли.

Отже, для створення системи дистанційного навчання необхідна багаторічна науково-дослідна та практична діяльність, у ході якої були б вирішені питання відбору змісту освіти, створення необхідних методів навчання, розробки технічних і програмних засобів, їх змістового наповнення, підготовки необхідних спеціалістів, формування критеріїв відбору учнів для навчання з кожного напрямку і багато інших питань.

Література

1. Биков В.Ю. Дистанційний навчальний процес: Навч. посібн. / За ред. В. Бикова та В. Кухаренка. – К.: Міленіум, 2005. – 292 с.
2. Басова Н.В. Педагогика и практическая психология. – Ростов Н/Д: «Феникс», 2000. – 416 с.
3. Освітні технології: навч.-метод. посіб. О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.

Я.Б. Волошук,

студентка факультету природничо-географічної освіти та екології
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

О.А. Цуруль,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психолого-педагогічних дисциплін
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ФОРМУВАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ ПРО ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ НАРКОГЕННИХ РЕЧОВИН В УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

За даними ВООЗ, Україна посідає 7 місце у світі за рівнем поширеності тютюнопаління серед дорослого населення (26,3%). Результати опитування підлітків показали, що Україна продовжує займати лідируючі позиції за рівнем

поширення тютюнопаління серед підлітків — 3-тє місце в Європейському регіоні після Італії та Чехії [4]. Тютюнопаління — лідер з усіх причин смерті, які можуть бути попереджені. Поряд із тютюнопалінням, вживання алкоголю є другою найпоширенішою звичкою серед сучасних підлітків [1, с. 4].

Вживання наркогенних (наркотичних, психоактивних) речовин як медико-соціальна та психолого-педагогічна проблема тривалий час замовчувалася та не висвітлювалася у вітчизняній літературі, що призвело до низки негативних результатів: низького рівня обізнаності населення про шкідливість наркогенних речовин (НР) та відсутність методів профілактики. Наразі в Україні вже зроблені певні кроки в політиці контролю та попередження вживання НР: важливим було приєднання України до Рамкової конвенції ВООЗ по боротьбі з тютюном (2006 р.) та прийняття низки законодавчих актів.

Через дефіцит знань про шкоду НР у багатьох молодих людей склалося неправильне уявлення про наркоманію як про розвагу. А стрімка позитивна динаміка зумовлена тим, що певна частина учнівської молоді втрачає соціальні орієнтири, намагається дистанціюватися від реальності, отримувати лише матеріальні цінності, виявляє страх перед майбутнім. Тому педагоги, здійснюючи виховний вплив та формуючи культуру здоров'я школярів, мають допомогти усвідомити важливість розумного, дбайливого ставлення до власного здоров'я, прищепити почуття відповідальності та розуміння, що саме здоров'я визначає якість життя. Теоретичний аналіз проблеми та вивчення реалій шкільної практики свідчать про те, що дана тема як в теоретичному, так і в практичному аспектах досліджена недостатньо. Дидактичні можливості навчального предмета «Біологія» щодо формування в учнів знань про шкідливий вплив НР використовуються фрагментарно [2].

Об'єкт дослідження: освітній процес з біології у закладах ЗСО.

Предмет дослідження: методика формування в учнів основної школи знань про шкідливий вплив НР.

Завдання: 1) здійснити аналіз психолого-педагогічної, біологічної, медичної, методичної літератури та шкільної практики з проблеми формування в учнів знань про шкідливий вплив НР; 2) охарактеризувати провідні форми, методи і методичні прийоми формування в учнів таких знань; 3) розробити інструктивно-методичні матеріали для формування в учнів основної школи знань про шкідливий вплив НР та здійснити їх апробацію.

Проблема формування в учнів біологічних знань про шкідливий вплив НР досліджується такими науковцями, як О.М. Балакіревою, Т.В. Бондар, М.П. Вальчук, В.П. Горащук, М.А. Ковальчук, Н.Ю. Матяш, В.М. Оржеховською, Н.О. Рингач, Л.К. Фортовою, О.А. Цуруль, та ін.

Аналіз шкільної практики дає змогу виокремити провідні форми та методи формування знань про шкідливий вплив НР: проблемна бесіда, рольова гра, групова робота, анкетування, тренінг, прес-конференція, інтерактивні методи («Займи позицію», «Акваріум» тощо), антиреклама, демонстрування дослідів та відеофрагментів, включення елементів медіаосвіти та ін. Великий потенціал має і позакласна робота: лекції, кіно- та відеолекторії, тематичні бесіди, «круглі»

столи, ділові та рольові ігри, конкурси, вікторини, соціально-психологічні тренінги, соціальна реклама (буклети, відеокліпи), масові заходи (концерти, шоу, ток-шоу, «Дні боротьби»), навчання на рівних.

Вивчення дидактичних можливостей навчального змісту сучасної шкільної біології щодо формування в учнів знань про шкідливий вплив НР (за програмою «Біологія» (2017 р.)) та порівняння одержаних результатів з результатами аналізу програми «Біологія» (2001 р.) [3] дають підстави для висновку, що чинна програма більшою мірою орієнтована на формування в учнів досліджуваних знань.

У межах реалізації завдань дослідження ми провели анонімне і конфіденційне анкетування 152 учнів 7-9 класів однієї із шкіл м. Києва. Анкетуванням було охоплено 51 учень 7-х класів, 48 учнів 8-х класів, 53 учні 9-х класів (табл. 1).

Таблиця 1

Результати анкетування учнів основної школи

№	Твердження	Кількість учнів, які дали вірну оцінку твердженню, %		
		7 клас	8 клас	9 клас
1	Не існує «легких» наркотиків, які б не шкодили здоров'ю	49	83	88
2	Поки людина не вживає ін'єкційних наркотиків – хвилюватися немає причин	72	97	98
3	Морфін не становить небезпеки, оскільки його застосовують навіть лікарі у своїй роботі	43	89	95
4	Алкогольна залежність – це не хвороба, а «дурість» людини	60	67	25
5	Алкоголь добре зігріває	16	35	32
6	Алкогольну залежність мають люди з генетичною спадковістю щодо неї	65	77	73
7	Вино можна вживати у великих кількостях, тому що це корисно, особливо для серця	53	74	72
8	Марихуана не шкодить здоров'ю	4	36	34
9	Хоч нікотин і належить до легальних наркотиків – він може призвести до смерті	1	29	31
10	Пасивне куріння менш шкідливе	39	48	52
11	Вдихання клею може призвести до носової кровотечі	71	79	72
12	Мої друзі вживають наркотичні речовини (алкоголь, тютюн, марихуана тощо)	26	50	49

Майже всі учні, окрім семикласників, виявили високий рівень обізнаності щодо шкідливості ін'єкційних наркотиків. Учні 8-х класів більш проінформовані про шкідливий вплив алкоголю та ін'єкційних наркотиків, проте менше знають про шкідливість інгаляційних. 51 % учнів 9-х класів відповіли вірно про шкідливий вплив алкоголю та 47 % – про згубні наслідки куріння та інгаляцій НР. Останнє твердження анкети «Мої друзі вживають наркотичні речовини», було спрямоване на визначення відсотку учнів, які можуть в найближчому часі вживати або ж вживають НР наразі, оскільки друзі є референтною групою учня і впливають на нього. Ми з'ясували, що найбільшу кількість друзів, які вживають наркогенні речовини мають восьмикласниці (62%) та дев'ятикласники (50%). Найменше ж такого оточення в хлопців і дівчат 7-го класу: 27% і 24% відповідно.

Загалом учні виявляють кращі знання в питаннях щодо шкідливого впливу алкоголю та мають значні прогалини у знаннях щодо інших НР. Найвищий рівень поінформованості щодо небезпеки вживання НР встановлено в учнів 9 класів. Аналіз відповідей учнів основної школи дає підстави для висновку про нагальну потребу у цілеспрямованій роботі вчителя біології щодо формуванні в учнів системних знань про шкідливий вплив НР засобами навчального предмета «Біологія». Саме на формування таких знань були орієнтовані авторські інструктивно-методичні матеріали, апробація яких здійснювалася під час педагогічної практики та виявила позитивний вплив на рівень досліджуваних знань учнів.

Отже, однією з головних причин вживання молоддю психоактивних речовин є фрагментарні знання з проблеми. Вікові особливості учнівського контингенту ЗСО потребують широкого використання у профілактичній роботі як загальної, так і індивідуальної антинаркотичної профілактики у межах формування знань про шкідливий вплив НР у процесі вивчення біології (на уроках та позакласній роботі).

Література

1. Бердник О. Поширеність поведінкових чинників ризику серед підлітків України / О. Бердник, О. Добрянська, О. Рудницька, К. Шевчук // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2017. №4 (68). – С. 3–13.
2. Некрасова Н.М. Формування в учнів знань про шкідливий вплив наркогенних речовин – важливий напрямок роботи сучасного учителя біології // Н.М. Некрасова, О.А. Цуруль // Науковий вісник СНТ ім. Г. Волинки: матеріали VIII Міжнар. наук. форуму [«Простір гуманітарної комунікації»], (м. Київ 28–30 жовтня 2015 р.). – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 1. – С. 129–131. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://snt.npu.edu.ua/images/doc/Naukoviy_visnik_studenti_Verstka.pdf.
3. Цуруль О.А. Підготовка майбутніх вчителів біології до формування в учнів 8-9 класів знань про шкідливий вплив наркогенних речовин / О.А. Цуруль, О.В. Доля // Збірник наук. праць Всеукр. наук.-практ. конф. «Наукові та методичні основи викладання біологічних дисциплін у педагогічних вищих навчальних закладах України». – К.: НПУ, 2006. – С. 119–121.
4. WHO report on the global tobacco epidemic, 2009: Implementing smoke-free environments. WHO, Geneva, 2009. URL: <http://www.who.int/tobacco/mpower/2009/en/index.html>.

ЗМІСТ

Розділ 1 ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

<i>Л.В. Бережна,</i> НАПРАВЛЕНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ПРАЦІ	3
<i>Nuni Bielkaniia,</i> ESL CLASSROOM PRACTICES FOCUSED ON 21st CENTURY SKILLS	6
<i>Т.О. Боднар,</i> ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ ЯК ДІЄВИЙ ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ	7
<i>О.Л. Вернигора, М.П. Вовк,</i> СУТНІСТЬ КРИТЕРІЇВ СФОРМОВАНOSTІ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ	14
<i>В.О. Вовк, В.І. Абрагам,</i> ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ШКОЛЯРІВ	15
<i>Я.Б. Волошук, О.А. Цуруль,</i> ФОРМУВАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ ПРО ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ НАРКОГЕННИХ РЕЧОВИН В УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ	18
<i>В.В. Гончарук,</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПРИРОДНИЧО-НАУКОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	22
<i>М.П. Гриб, В.І. Абрагам,</i> СІМ'Я ЯК ОСНОВА ЛЮДСЬКОГО ЩАСТЯ	24
<i>В.О. Деменко, О.А. Томенко,</i> ЛЕБЕДИНСЬКА ЧОЛОВІЧА ГІМНАЗІЯ – ПОПЕРЕДНИЦЯ ПЕДУЧИЛИЩА В СПРАВІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЬСЬКИХ КАДРІВ	27
<i>В.О. Загородня, Л.М. Кравець,</i> РОБОТА НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ	30
<i>І.М. Зарішняк,</i> ОСОБЛИВОСТІ ГРУПОВОГО ТЬЮТОРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ	34
<i>С.В. Зиміна,</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	36
<i>А.О. Кравченко, П.О. Бех,</i> АНГЛІЙСЬКОМОВНА ЛЕКСИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В ЧИТАННІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ	38